

Sprieguma regulēšanas pakalpojuma iepirkuma noteikumi

Izdoti saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 14. panta trešo daļu

1. Vispārīgie jautājumi

- 1.1. Šie noteikumi (turpmāk – noteikumi) nosaka kārtību, kādā tiek iepirkts sprieguma regulēšanas pakalpojums kā ar frekvences kontroli nesaistīts palīgpakalpojums elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora (turpmāk – sistēmas operators) vajadzībām, nodrošinot elektroenerģijas pārvades sistēmas (turpmāk – sistēma) drošu un stabilu darbību.
- 1.2. Noteikumi izstrādāti pamatojoties uz Elektroenerģijas tirgus likuma 14. panta trešo daļu, ievērojot atklātu, nediskriminējošu un uz tirgus principiem balstītu palīgpakalpojumu iepirkšanas kārtību.
- 1.3. Noteikumi ir saistoši visiem elektroenerģijas sistēmai pieslēgtiem sistēmas dalībniekiem, t.sk. sistēmas operatoram, kurš organizē sprieguma regulēšanas pakalpojuma iepirkumu un nodrošina tā pārvaldību.
- 1.4. Noteikumos lietoti šādi termini:
 - 1.4.1 sprieguma regulēšanas pakalpojums – sistēmas palīgpakalpojums, kura ietvaros pakalpojuma sniedzēji atbilstoši sistēmas operatora izstrādātajā tehniskajām prasībām sprieguma regulēšanas pakalpojumam nodrošina reaktīvās jaudas ģenerāciju vai absorbciju sistēmā, izpildot sistēmas operatora pieprasījumu uzturēt iestatīto sprieguma līmeni vai iestatīto reaktīvās jaudas vērtību, un par šo sprieguma regulēšanas pakalpojumu sistēmas operators norēķinās ar pakalpojuma sniedzēju;
 - 1.4.2 pakalpojuma sniedzējs – sistēmai pieslēgts sistēmas dalībnieks (elektroenerģijas ražotājs, elektroenerģijas uzkrātuves operators vai patērētājs), kura elektroietaisis atbilst sistēmas operatora noteiktām tehniskajām prasībām sprieguma regulēšanas pakalpojuma nodrošināšanai;
 - 1.4.3 komercuzskaite – ar sertificētiem mēraparātiem veikta elektroenerģijas (tostarp reaktīvās enerģijas) uzskaite pieslēguma punktā, kas tiek izmantota norēķiniem; komercuzskaites veikšana, mēraparātu atbilstība un uzskaites datu izmantošana norēķinos tiek nodrošināta atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 7. novembra noteikumiem Nr. 635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi";
 - 1.4.4 dispečervadības rīkojums – sistēmas operatora izsniegts rīkojums/iestatījums par sprieguma regulēšanas pakalpojuma aktivizāciju, tai skaitā apjomu un ilgumu vai uzdoto sprieguma uzturēšanas līmeni;
 - 1.4.5 sistēmas pakalpojuma līgums – starp sistēmas operatoru un sistēmas dalībnieku noslēgts līgums par sistēmas pakalpojuma nodrošināšanu;
 - 1.4.6 Tehniskās prasības – sistēmas operatora izstrādātas prasības sprieguma regulēšanas pakalpojuma sniegšanai, kuras ir publicētas sistēmas operatora tīmekļvietnē;
 - 1.4.7 regulators - Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija.

2. Sprieguma regulēšanas pakalpojuma tvērums

- 2.1. Sprieguma regulēšanas pakalpojuma sniegšanas tvērums ietver reaktīvās jaudas ģenerāciju un/vai absorbciju sistēmā, kas nepieciešama sistēmas sprieguma uzturēšanai Tīkla kodeksā noteiktajās robežās (diapazonā) un sistēmas drošuma nodrošināšanai.
- 2.2. Sprieguma regulēšana pakalpojuma sniegšanai izmanto elektrostacijas, elektroenerģijas uzkrātuves vai pieprasījumietaisies, kas atbilst sistēmas operatora noteiktajām Tehniskajām prasībām sprieguma regulēšanas pakalpojuma sniegšanai.

- 2.3. Sprieguma regulēšanas pakalpojums tiek sniegts pēc sistēmas operatora izdotā dispečervadības rīkojuma, atbilstoši Tehniskajām prasībām.

3. Sprieguma regulēšanas pakalpojuma iepirkuma kārtība

- 3.1. Sprieguma regulēšanas pakalpojumu sistēmas operatoram ir tiesīgs sniegt sistēmas dalībnieks, kurš ir:
 - 3.1.1 pieslēgts sistēmai un noslēdzis sistēmas pakalpojuma līgumu ar sistēmas operatoru;
 - 3.1.2 spējīgs nodrošināt sprieguma regulēšanas pakalpojumu atbilstoši sistēmas operatora Tehniskajām prasībām.
- 3.2. Sprieguma regulēšanas pakalpojuma sniegšana notiek pamatojoties uz sistēmas operatora izsniegtu dispečervadības rīkojumu.
- 3.3. Pakalpojuma sniedzējs sniedz sistēmas operatoram informāciju par pieejamo reaktīvās jaudas apjomu pieslēguma punktā atbilstoši Tehniskajām prasībām.
- 3.4. Sistēmas operators izsniedz dispečervadības rīkojumus pakalpojuma sniedzējiem, ievērojot attiecīgajā pieslēguma punktā pieejamo reaktīvās jaudas apjomu.

4. Tehniskās prasības

- 4.1. Sistēmas operators izstrādā un savā tīmekļvietnē publicē Tehniskās prasības sprieguma regulēšanas pakalpojuma sniegšanai, kas ir saistošas visiem sistēmas dalībniekiem, kuri ir pieslēgti sistēmai.
- 4.2. Sistēmas operators pēc nepieciešamības var pieprasīt pakalpojuma sniedzējam veikt pārbaudi, lai pārlicinātos par pakalpojuma sniedzēja elektroietaišu atbilstību Tehniskajām prasībām, un iesniegt sistēmas operatoram pārbaudes rezultātus ne vēlāk kā 60 dienu laikā.
- 4.3. Sistēmas operators, izstrādājot Tehniskās prasības, pēc iespējas ņem vērā sistēmas dalībnieku sniegtos priekšlikumus, kā arī nepieciešamības gadījumā organizē publiskās konsultācijas un/vai apspriedes ar pakalpojuma sniedzējiem.
- 4.4. Sistēmas operatora izstrādātās Tehniskās prasības un to grozījumi tiek publicēti sistēmas operatora tīmekļvietnē, norādot spēkā stāšanās datumu.

5. Norēķinu kārtība

- 5.1. Ņemot vērā sistēmas operatora izsniegtos dispečervadības rīkojumus, atlīdzība pakalpojuma sniedzējiem par sniegto sprieguma regulēšanas pakalpojumu tiek aprēķināta pamatojoties uz komercuzskaites rādījumiem un piemērojot noteikumu 5.3. punktā noteikto cenu.
- 5.2. Reaktīvās enerģijas norēķinu apjomu nosaka kā:
 - 5.2.1. minimālo apjomu starp komercuzskaitē uzskaitītā saražotā/absorbētā reaktīvās enerģijas apjomu un apjomu atbilstoši uzdotai reaktīvai jaudai dispečervadības rīkojumā attiecīgā periodā, ja tiek izdots reaktīvās jaudas uzturēšanas dispečervadības rīkojums;
 - 5.2.2. visa saražotā/absorbētā reaktīvā enerģija, kas uzskaitīta komercuzskaitē, no rīkojuma saņemšanas brīža līdz rīkojuma apturēšanas brīdim, ja tiek izdots sprieguma vērtības uzturēšanas dispečervadības rīkojums.
- 5.3. Sistēmas operatora saņemtā sprieguma regulēšanas pakalpojuma apmaksai piemēro cenu 0,88 EUR/MVA_{rh} apmērā.
- 5.4. Norēķinu kārtība, rēķinu izrakstīšana, saskaņošana un apmaksa tiek veikta atbilstoši sistēmas pakalpojuma līgumā noteiktajiem termiņiem un prasībām.
- 5.5. Norēķinu periods ir viens kalendārais mēnesis, ja sistēmas pakalpojuma līgumā nav noteikts citādi.

- 5.6. Norēķinu kārtība par sprieguma regulēšanas pakalpojumu nav attiecināmi uz noslēgtiem līgumiem par sprieguma regulēšanai nepieciešamās jaudas uzturēšanu un izmantošanu starp sistēmas operatoru un sistēmas dalībniekiem, kuri satur atšķirīgus nosacījumus no šajos noteikumiem minētajiem.

6. Noslīguma jautājumi

- 6.1. Sistēmas operatoram ir tiesības izstrādāt un iesniegt regulatoram priekšlikumus noteikumu grozījumiem, pirms tam veicot publiskās konsultācijas par grozījumu priekšlikumu.
- 6.2. Noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".